

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI. BROJ 2. Šibenik, 11. siječnja 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17. RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. BROJ ČEK. RACUNA 23.121

Seoski ratovi

Sela, ma kako bila malena i zabačena, imaju svoje posebne brige i nevolje, kojima po gradovima nema ni traga. Tako je, na primjer, karakteristično za sva naša sela: dioba na grupe, koje su političke, obiteljske ili lične naravi, i te su među sobom u vječnom ratu.

Svako malo vremena čitamo o tučnjavama i krvoprolićima, koja se zbivaju po našim selima. Tu se sukobljuju protivničke grupe, koje se mrze kao gladni kurjaci, kad se među sobom otimaju za stvinu. Ta mržnja se nasljeđuje, kao nekakva baština, od koljena do koljena, te se teže gasi i od samih petrolejskih vrelaca, kad ih zgasuju požari.

I tako sela, koja gradski ljudi uljepšavaju i zamišljaju kao nekakve rajске kutiće: pune tišine, pjesme i mirisa, postaju legla nemira i svađe, krvava razbojišta.

A ipak bi moralo obratno biti. Naglašujemo: moralo bi biti, jer je selo kao stvoreno, da bude oaza mira, prijateljstva i pobratimstva.

U većim gradovima ne samo što stanovnici jedne gradske četvrti ne poznaju one iz druge četvrti, već se ne poznaju niti oni koji stanuju u istoj kući. A u selu su svi jedni drugima bliži! Poznaju se po imenu i prezimenu. Po kući i imanju.

U gradu su nastanjeni svakovrsni staleži, koji nemaju nikakve međusobne veze. Razlikuju se po naočarbi, po čudi, po odijelu, po stanovanju. Dok selo pripada samo seljacima. A seljaci su jedni drugima slični kao prst prstu. Zajedničko im je: mišljenje, i rad, i moćnja, i hrana, i stanovanje.

Radi svega toga je i razumljivo, da samo sela poznaju običaj pobratimstva, sijela i prela. — Ali sve to nestaje i gine. Nestaje pobratimstva, iščezavaju prijateljska sijela, i mjesto njih caruje zavist, kavga, pravdaštvo i — krvavi nož!

— Zgražamo se nad ratnim strahotama. Ne možemo razumjeti, kako se narodi već tisuće godina međusobno kolju kao zvijeri. Zašto toliko prolivene krvi! — Ali kad uočimo stanje u našim selima, prestaje svaki razlog zgražanja. Jer kad se tako mrze i jedan drugoga napadaju oni koji se rodili na istom pedlju zemlje i jedu iste zdjele, kako se ne bi mrzili i napadali narodi, koji su različni po kulturi, jeziku, vjeri, običajima i interesima! Ako se ne može smiriti selo od par stotina duša, ko će smiriti čitav svijet!

Zelimo li, da narodni vođe i državni budu prema nama obazrivi,

U borbu protiv psosti!

Upravo godinu dana pred svjetski rat napisao je u Beču jedan socijalistički humoristički list veliku psost protiv svetog euharističnog hostiji. Beč, katolički grad, listom je ustao na obranu Božje časti i za cijelu nedjelju dana redale su se po crkvama onog velegrada pomirbene pobožnosti u naknadu Bogu za naneseu uvredu. Najbolji govornici na javnim skupštinama osudili su pred masama naroda bogumrsku uvredu. Onaj, i onako zbog svoje kršćanske katoličke svijesti poznati, grad pročistio je još većma svoju moralnu atmosferu odajući na taj način Bogu čast.

Po sličnom uzoru pokrenula se i drugdje u svijetu, pa i kod nas, od par godina akcija protiv psosti. I mi poduzimamo svoj tjedan protiv psosti, tjedan za čast Božju te iskorenuće našega najjačeg poroka.

Mi Hrvati imamo dičnu prošlost, ispisanu s mnogo zlatnih stranica. Naše su tradicije naš ponos i naša dika. Naša kultura broji već tisuću godina. I danas ima naš narod nepresušne izvore moralne energije — ali ima i jednu ljutu ranu na svom organizmu. Jedan moralni carcinoma izgriza mu dušu i srce — taj moralni njegov rak je psost.

Ona se udomačila u svakom našem kraju, čuješ ju na svakom koraku. Zatrovao nam se zrak oqavnom psošću. Začinjamo njom razgovor i u srdžbi i u šali, i mlađi i stariji, i prošiji čovjek, a našalost i intelektualac. Mora da nam se od stida zarumeni lice pred tom narodnom sramotom. Izoblčili smo svoj lijepi narodni jezik besramnom psošću i okitili ga bezbožnim izrazima.

Tirolac, Belgijanac, Francuz, Amerikanac rijetko psuje ili nikada. Ne dopušta mu toga njegova finesa i otmjenost, a kod nas je ta nevolja duboko ukorjenjena. Zapazilo se, da ona još preotima maha, jer su se u svijetu jače razbuktile strasti, pao je na niske grane svačiji auktoritet i razorna bezbožna propaganda žanje svoje plodove. Skoro bi nam se mogao da prišije atribut »bogopsovački narod«.

Ko se dobromisleći ne buni i na samu takvu pomisao?

Božja nam je Providnost dodijelila bolje dane, idemo ususret boljoj budućnosti u svakom pravcu! Zar ćemo Boga prognati iz naše sredine psošću i kletvom?

»Ako Gospodin ne bude sagradio kuću, uzalud grade koji ju grade«. — »Ako Gospodin ne bude saču-

milosrdni i dobri, onda, u prvom redu, to mi moramo biti jedni prema drugima. Ne možemo, naime, tražiti od ljudi koji nas ne poznaju, da nam iskazuju dobrotu i milosrđe, dok se mi svađamo, inatimo i tučemo. I kako možemo biti protivnici rata, kad nam je ratovanje kod kuće prešlo u krv!

Nekada je seljački život bio lijep, ali danas je težak. To je život svaki-

vaš grad, uzalud bdiju, koji ga čuvaju!

Imamo li još vjere? Imamo, i ako je pospana. Naš je narod kršćanski narod.

Svom narodu posvećujemo tjedan protiv psosti.

Molimo građanstvo, seljaštvo i redništvo, da sudjeluje sa svojom Crkvom, koju u svemu vodi samo slava Božja te sreća i bolja budućnost naroda.

Svi zajednički uvjerimo se, da je psost:

Uvreda Boga predobroga, koja ne će ostati nekažnjena.

Nezahvalnost nada sve velika, kad grdi Tvorca vasiona, Krista Spasitelja, Bl. Gospu majku našu, svece Božje, najidealnije pobornike svega najboljega, kršćanske svetinje, za koje su nas pripređi svoju krv lijevali.

Sotonski grijeh, jer sama sotona može da iskiti onako vješto uvrede, koje se Bogu nanašaju.

Bezboštvo, jer ko psuje i ako možda nije bezbožnik, govori kao bezbožnik.

Neprirođeno, da joj para nema, kad se riječima sa dna života, u proslučkom stilu siplju na sve ono, što je kršćanskom srcu sveto, kojekakve uvrede.

Grieh protiv svakom pravilu društvenosti i otmjenoga vladanja.

Grieh nekulturnih stvorenja koja psovkom vrijeđaju uvjerenje milijuna vjernika, koji se Onom Bogu klanjaju koga oni grde.

Sablazan otvorena i javna, koja truje društvenu atmosferu i baca pod noge uz Božji i državni i obiteljski auktoritet.

U borbu svi protiv toj nemani!

Cijela priroda od slavulja u gaju te sitne poljske travke do nebeskih planeta pjeva trajno hvalu Bogu, a sam čovjek, najodličniji Božji stvor, da u tom skladnom orhestru stonira?

To ne smije da bude! Dolje psost! Bogu hvala na vijek!

FRANCUZI PROTIV KOMUNISTA.

Francusko javno mnijenje sve oštrije zahtijeva, da Francuska prekine sve veze s Rusijom i da se ruski poklisar pošalje u Moskvu. Prema mišljenju nekih novina rusko poklisarstvo podržava akciju prognojenih komunističkih voda i širi defetistički duh u francuskom narodu. Policija neumorno progoni podzemnu akciju komunističkih. Neki je dan uhapšeno u pariškom predgrađu oko stotinu komunističkih, koji su širili zabranjene letake.

dašnje patnje i borbe. Pa zašto onda, seljače patniče, da još više ogorčavaš taj svoj gorki život mržnjom, neprijateljstvom, seoskim dvobojima i ratovima!

Koliko bi ti, seljače, bilo ugodnije živjeti, kad bi se sa svakim u selu mogao prijateljski rukovati i prijazno porazgovoriti! Kako bi ti slađi bio ovaj ječmeni kruh, kad bi ga jeo u miru i

Što drugi pišu

Na okup!

(Na početku g. 1940)

Sarajevski »Katolički Tjednik« od 7. 1. t. g. donosi ovaj vrlo lijepi i aktuelni uvodnik, koji, jer ga odobravamo i potpuno usvajamo, prenosimo u cijelosti:

Nama Hrvatima ne treba puno, da se posvadimo i razletimo na sve strane kao rakova djeca. To nam je u naravi. Uvijek smo na tom bolovali; uvijek smo stradali zbog te nastrane sklonosti k cjepkanju i strančarstvu. Odviše smo veliki individualisti; nemamo smisla za organizaciju i disciplinu. Ne samo da svatko od nas ima svoju glavu, nego su to glave strašno tvrde, prkosne i sebeznales. Nitko nam ne može biti prav. Mi uvijek moramo provoditi »reforme« i biti u opoziciji. Ništa ne valja, što su drugi napravili. Mi umijemo bolje. I samo to naše valja. Mora biti na našu, pa kud puklo da puklo. Mora se i nas pitati.

Ne gledamo mi na posljedice. Ne umijemo mi mirno odvagati svojih koraka. Ne mislimo mi u takvim časovima na više interese ni na cjelinu. Naš je tada jedini i najveći protivnik onaj, na koga smo se mi u taj čas okomili. Možda zbog sitnice; možda iz kapricioznosti; možda zbog povrijeđene ambicije.

Sve možeš od nas tražiti; samo ne traži discipline i sloge. Mi smo narod nagao, čuvstven, vatren; — s te smo strane pravi južnjaci. Moramo se mi nositi i gložiti. Nema kod nas takta, suzdržljivosti, otmjerenosti, premišljanja. Mi vidimo samo ono svoje. I to svoje tešemo bez obzira na sve drugo.

Okupljanje, to je kod nas uvijek problem. Težak problem. Zadaća nezahvalna i goraka.

I u vrijeme diktature, dok nam se je radilo o glavi i o imenu, svaki bi čas netko zagudio u stranu. Eksplozije povrijeđenih ambicija i sitnih, osobnih i prestižnih, antagonizama neprestance su nas držale u nervozu. Sad ovdje, sad ondje izbio bi incidentat; počelo bi praskati i lomiti se. Prvo, što bismo čuli, kad bi tko došao iz Zagreba ili Splita, bilo je: Kolju se. Intrigiraju. Ovo se govori za ovoga; ono za onoga.

Samo neki duboki kolektivni osjećaj ugroženosti uspio je da nas održi na okupu. Oni iz daljega; oni nezainteresovani, smirivali bi bojovne pijetlove, koji u vatri ništa drugo nijesu vidjeli nego svoje dvorište i svoj protivnikov kljun. Ljudi su se bojali opće osude. Vrijeme je bilo preozbiljno i za one najlakoumnije i najkratkovidnije. Nesloga je bila efijalstvo.

Danas mnogi misle, da se je situacija promijenila. Banovina im je Hrvatska odri-

ljubavi sa svakim seljaninom!

Ako se drugo ne može, bar se to može: Živjeti u miru! Biti svakome prijatelj i brat! — To je najjeftinije, ali i naidragocjenije.

Neka se ugasi mržnja! Neka svako selo postane kao jedna ljubezna i dobra duša, pa će svi putovi procvasti cvijećem koje se zove: zadovoljstvo i sreća. lg.

ješila ruke. Mi smo svoji; sad ćemo se mi među se razračunavati. U našem stilu. Nešteditice, bezobzirno, s oštrom ličnom i strančarskom notom.

Nema više borbe prema vani; valja da se mi sami podijelimo u tabore. Nema više kolektivne opozicije; sad mi sami sebi moramo stvarati opoziciju. I moramo jedan drugoga, što možemo, »peglati«.

Nekoje stvari s toga područja djeluju upravo djetinjasto i tragikomično. Malogradanski, aberlečanski, Male, lokalne veličine, — a nijesu uvijek ni samo lokalne, — misle, da je došlo njihovo vrijeme. Sad se radi tko će biti prvi; čiji je mandat, čije je predsjedništvo čije je načelničko mjesto, čija je ova ili ona »volica. Dojučerašnji saveznici postali su neprijatelji. Smrtni neprijatelji, koji jedan drugoga ne štede. S pizmom lične mržnje sređuju se stari račun; oživljuju metode intriga i klikarstva. Mjesta se i sela cijepaju; ljudi se mrze, vrijeđaju, međusobno insultiraju i teroriziraju. Puca jaz među obiteljima, skupinama, selima. A sve — ni zbog čega. Zbog sitnice. Zbog toga, tko će biti prvi.

Je li do toga došlo spontano, drugo je pitanje. Nama se čini, da se to mnogoput sa strane ubacuje i podjaruje. Direktno i indirektno. Imaju tu prste i nutarnji protivnici naše slobode, i plaćenici vanjske, komunističke propagande. Neslogom se narodi najlakše onesposobljuju i za slobodu i za reakciju.

Kad bismo mi Hrvati bili reflektivniji i narod mirnije krvi, ne bi nam puno trebalo govoriti, da to ne valja; da nas to poznaje, sramoti i slabi. Shvatili bismo odmah, kako to nije ni kršćanski, ni ljudski. Ni ponosno ni muški, ni karakterno.

Ali to mi nijesmo. Mi smo narod srca i afekta. Mi vjerujemo samo očima. Nama valja kao djeci pokazati prut. Samo to nama imponira.

A nije danas nimalo teško izvaditi prut.

Možda takvi ljudi misle: Mi smo postigli sve, što smo htjeli. Naša je sloboda osigurana.

No to je i jedno i drugo glupost. Niti smo mi postigli svega, što hoćemo, niti nam je ovo, što smo postigli, sigurno. Definitivno uređenje države istom dolazi. Glavna nas borba tek čeka. Bosna je još otvoreno pitanje. I ako neutraliziramo, — dato non concessio, — bosanske muslimane, još je čitav niz kotara, i u srednjoj Bosni i na sjeveru, gdje Hrvata-katolika ima više nego Srba-pravoslavaca (Visoko, Zenica, Zepče, Doboj, Tešanj). I bunjevačko je pitanje otvoreno. I pitanje je definitivnih kompetencija još otvoreno. A i što smo dobili, to će još dugo valjati braniti. Toliko ih je, koji nam toga ne priznaju; koji protiv toga ustaju. Njima je to samo iznudeno. Da i ne govorimo o velikom upitniku vanjskih događaja i vanjskih faktora, koji su od čitave srednje i jugoistočne Evrope napravili problematični interim. Da i ne govorimo o komunističkoj šaci, koja se protiv nas diže, i iznutra i izvana.

Mi istom gradimo svoju kuću. Naša je sloboda još bez socijalnog sadržaja. A bez toga ona ništa ne vrijedi.

Zločin je u tim okolnostima paliti krov nad glavom: svadom, cjepkanjem, neodgovornim akcijama, svojeglavošću, eksplozivnošću, nerealnom kritikasterijom, samovoljom. A na radost protivnicima i intri-

gantima.

Sloboda obvezuje. Nje nema bez nacionalne discipline.

Parola je još uvijek za nas sve: Na okup! Vrijeme je još uvijek najveće odgovornosti i najskrupuloznijeg takta. Auktoritet, sigurno dobronamjernog, vodstva mora biti svet.

Katolici, prednjačimo u tom narodu! Forsirajmo slogu, disciplinu i mir! Dužnost nam je, da budemo i u tom pogledu najdalekovidniji i da sobom vladamo. Samosvjesno i požrtvorno!

ŽIVOT S CRKVOU

Crkveni kalendars

Nedjelja, 14. I.: Druga nedjelja po Bogojavljenju. — Sv. Petar Urseolo, priznavalac. Bio je mletački plemić, a zatim dužd mletačke republike. Uvidjevši ispraznost i taštinu ovoga svijeta odreče se časti i svijeta te stupa u Red sv. Benedikta. Kao redovnik istaknuo se svetim i bogoljubnim životom.

Ponedjeljak, 15. I.: Sv. Stošija, mučenica. Rođena je koncem 3. vijeka od oca poganina i plemića, a majke kršćanke. Ostavši bez majke kršćanski odgoj primala je od sv. Krisogona. Kao mlada udovica sve je svoje bogatstvo razdijelila siromasima. Radi sv. vjere bila je najprije prognana na otok Palmariju s 270 drugih kršćana. No uza sve to osta tvrda u sv. vjeri. Zatim joj svežaše ruke i noge, te ju bacije na lomaču. To je bilo oko g. 304. Grad Zadar i zadarska nadbiskupija slavi sv. Stošiju kao svoju zaštitnicu.

Utorak, 16. I.: Sv. Marcel, Papa i mučenik. Stupio je na papinski prijestolje g. 310. Rimski car ga progna sa papinskog prijestolja i natjera, da čuva životinje. Umro je g. 311.

Srijeda, 17. I.: Sv. Antun, opat. Rodio se u gornjem Egiptu od bogatih roditelja. Bogatu baštinu po evanđeoskom savjetu razdjeli siromasima i skloni se u pustinju, u kojoj proživio do 105. godine života u najvećoj pokori i trapnji.

Četvrtak, 18. I.: Stolica sv. Petra u Rimu. Danas se slavi spomen dolaska sv. Petra u Rim.

Petak, 19. I.: Sv. Kanut, kralj i mučenik.

Subota 20. I.: Sv. Fabjan i Sebastijan, mučenici.

DRUGA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

CITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Rimljanima (12, 6—12). — Braćo! Imamo različite darove po milosti koja nam je dana: ko (ima) proroštvo, (neka ga upotrebljava) po mjeri vjere; ko (ima) službu, neka služi; ko ima da poučava, neka poučava; ko ima da opominje, neka opominje; ko daje, neka daje pravo; ko upravlja, neka se brine; ko čini milosrđe, neka čini s veseljem. Ljubav neka bude bez pretvaranja. Mrzeći na zlo prijanjajte uz dobro. Bratskom ljubavlju jedan drugoga ljubite. Sa poštovanjem jedan drugoga pretječite. U skrbi ne budite nemarni; duhom vatretnim služite Gospodinu. Nadom se veselite, u nevolji budite strpljivi, u molitvi budite postojani. U potrebama svetima (t. j. kršćanima) pomažite. Gajite gostoljubivost. Blagosiljajte one koji vas progone, blagosiljajte a ne kunite. Radujte se s onima koji se raduju a plaćite s

onima koji plaću. Budite jedne misli među sobom. Ne težite za visokim stvarima, nego se držite niskih.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Ivanu (2, 1—11). — U ono vrijeme: Bila je svadba u Kani Galilejskoj i ondje bijaše Mati Isusova. A pozvan bi i Isus i učeniци Njegovi na svadbu. I kad ponesla vina, reče Mati Isusova Njemu: »Vina nemaju«. Reče joj Isus: »Što je meni i tebi, Ženo? Još nije došao moj čas.« Reče Mati Njegova slugama: »Štogod vam reče, učinite!« A ondje bijaše šest kamenitih sudova za čišćenje običajno Židovima, a svaki je držao po dvije ili tri mjere. Reče im Isus: »Napunite sudove vodom!« I napuniše ih do vrha. I reče im Isus: »Zagrabite sada i ponesite staromu svatu.« I ponesoše. A kad stari svat okusi od vode koja je postala vino, a nije znao otkuda je, a sluga su znale koje su zagrabile vodu, pozove stari svat zaručnika i reče mu: »Svaki čovjek iznosi najprije dobro vino, a kad se ponapiju, onda slabije; a ti si čuvao dobro vino do sada.« Ovo učini Isus u Kani Galilejskoj kao početak čudesa i objavi slavu svoju i vjerovaše u Njega učeniци Njegovi.

MOLITVE KRŠĆANINA

VI.

MOLITVA ANĐELU ČUVARU

Anđele Božji, koji si moj čuvar, mene tebi preporučena od previsokog milosrđa Božjega, prosvjetljuje, čuvaj, vladaj i upravljaj sa mnom. Amen.

Svaki dobar kršćanin zazivlje ujutro i navečer svoga Anđela čuvara. Izgovarajući ovu dragu molitvicu moći ćeš misliti:

1. Na dobrotu tvoga nebeskog Oca, koji uvijek misli na te, koji se brine za tvoj spas i zato ti šalje s neba jednoga od svojih anđela, jednoga kneza nebeskoga dvora, da te on prati za sve dane tvoga života, sve dok ćeš moći da povратиš ovu svoju dušu tvom Stvoritelju!

Prisutnost tvoga Anđela čuvara neka ti bude kao neprestani zalag ljubavi i Providnosti Božje, koja danju i noću bdi je nad tobom.

2. Sa zahvalnošću ćeš misliti na revnu i brižljivu skrb, koju ti posvećuje Anđeo čuvar. Sav raspaljen ljubavlju Božjom on te ljubi, jer zna, da si ti predmet Božje ljubavi; brani te od zaseda anđela tmara; čuva te od tolikih opasnosti i za tvoje tijelo; opominje te u času napasti; bodri te i oduševljava za dobro, žrtvu, vjernost Božjim pozivima; vodi te i prati u crkvi, k euharistijskoj trpezi, k Misi, združujući svoje klanjanje s tvojim, noseći k prijestolju Božjem tvoje jecaje i vapaje, tvoje želje, tvoje molitve i zahvale.

3. Mislić ćeš još na dostojanstvo i prestiž tvoje duše. Zaista: kako mora da je dragocjena ova tvoja duša, ako je anđeo s neba zaniman, da je čuva, kako se ljubomorno čuva veliko blago. Upoznaj dakle svoje dostojanstvo, kršćanine, ti koji si postao dionikom iste božanske naravi, ti, koji si bio otkupljen cijenom Krvi Božje, ti, koji si sjajem krsne milosti zadivio iste anđele.

4. I napokon misli, da i tvoj subrat, sva tvoja subraća imaju uza se svoga Anđela čuvara. Pozdravljaj Anđela onih, koje susrećaš; zazivaj Anđela onih, koji stavljaju na kušnju tvoju strpljivost, koji se

opiru tvojim opomenama; poštuju Anđela tvoje subraće i iz poštovanja prema njemu ne preziru ni onoga, koga prati i čuva njegov Anđeo!

Sv. Bernard ukratko uključuje naše dužnosti naprama Anđelu Čuvaru u riječima: budi pun poštovanja prema njemu radi njegove prisutnosti; budi mu odan i zahvalan radi njegove dobrohotnosti; imaj pouzdanja u njega radi njegovog ljubaznog i neprestanog čuvanja.

Križaričke vijesti

OKRUŽNI TEČAJ U SIBENIKU. I ove godine je šibenski Križarički Okružje priredilo tečaj za mjesne i vanjske članice. Tečaj je održan 5. 6. i 7. t. mj., a prisustvovao mu je duhovnik Okružja pref. don Ante Radić, izaslanica VKS s. M. Dugački, te veliki broj šibenskih Križarica, dok su vanjska društva — radi nevremena i velike studeni — ove godine bila slabo zastupana. Bila su samo zastupana ova vanjska društva: Zlarin (4), Vodiće (2) i Primošten (2). — Tečaj je počeo 5. t. mj. sv. Misom i sazirom Duh Svetoga. Tečaj je vodila s. Šarin N. Tečajke su dnevno prisustvovali sv. Misi i sv. Pričesti, kojom prilikom im je duhovnik pref. don A. Radić održao kratku propovijed. Popodne su sva tri dana prisustvovali blagoslovu. Program ovogodišnjega tečaja bio je postavljen u okviru jedne jedine riječi: Ljubav. Ljubav prema Bogu i dušama — mora da bude ona, koja će svaku Križaricu poticati i voditi u životu i radu. Održana su sljedeća predavanja: 1. Bog je ljubav (don A. Radić); 2. Ljubav u organizaciji (s. M. Dugački); 3. Praktični rad u križarskoj organizaciji (s. M. Tomičić); 4. Ljubav pokretača našega života (s. M. Dugački); 5. Ljubav u roditeljskom domu (s. L. Pavletić); 6. Ljubav u bračnom svetištu (s. J. Prolić); 7. Naša ljubav vječno svijetlo Krista (s. M. Dugački); 8. Komunizam u selu (s. M. Malić); 9. Svijetli primjeri (s. N. Šarin); 10. Apostolat (s. M. Matković); 11. Pod okriljem Krista, Kralja ljubavi (s. M. Dugački); 12. Neustrašivo naprijed k našem blaženstvu (don A. Radić). — Tečajkama se tumačio Poslovnik i uputilo ih se u praktični organizacijski rad, a za vrijeme odmora su se igrale i pjevale. Održana je uzorna odborska sjednica, uzorni sastanak Malih Križarica i uzorni prosvjetni sastanak, kojemu je prisustvovao i preuzv. biskup te predstavnicke Hrv. kat. žen. prosvj. društva »Zora«. Na svršetku sastanka Preuzvišeni je prisutnima upravo nekoliko očinskih riječi i podijelio im svoj blagoslov, te tako i ovom prilikom pokazao svoju veliku ljubav i brigu za križaričku organizaciju. — Tečaj je završen 7. t. mj. s »Tebe Boga hvalimo«. Iza toga je bila veselica, na kojoj su sestre u zabavi i veselju provele još neko vrijeme, a nato su se oprostile, da pođu svaka svojoj kući, pune ljubavi i oduševljenja za rad u križaričkoj organizaciji.

U FOND NAŠEGA LISTA dopriao je pref. don Frane Antunović (Turanj) Din 20, da počasti uspomenu pk. fra Milana Ujevića, a mjesto saučesća bratu mu fra Ćiri, provinciji i starješinstvu samostana u Karinu, čiji je bio član. — Uprava harno zahvaljuje.

Dok je prolazio mimo ove dvije djevojke, gleda ih tako prezirnim pogledom. Kao da hoće reći: »Evo, komu je dobar ldu na šetnju, dok se mi mučimo!...«

I jedni magarčić diže glavu. I opet je spušta, prilagodivši se svojoj sudbini...

Kola su prošla. Sad im je najgora, jer moraju svladati najstrijmiji dio uspona.

Magarčić posrće skoro na svaki korak. Ne može više!... Čovjek ga čvrsto drži za uzdu i poteže... te gadno psuje kao koji bezumnik!

I u tom času gospođicama pade na um lijepa misao... Danica i Jelka se tako lijepo slažu u svemu, pa čak i u mislima!...

Rečeno izvršeno.

Svukoše s ruku rukavice: pak onako elegantne, kako su, i nježne, kako izgledaju, stadoše iza kola i... guraju ih naprijed!

Ako kola jure naprijed, bez spoticanja, onaj čovjek ne će više psovati, nadajmo se barem!

Vozač ide sprijeda i ne može da ih vidi. Samo opaža, da mu magar-

Podlistak

Nikad više!

Ovo, što vam pripovijedam, istinito je događaj.

Čujte me.

Zimsko je popodne. Prvi snijeg nas je pohodio, ali ga je već i nestalo pod dragovanjem slabašnoga sunca, koje od nekoliko dana unaša nešto veselja u planinsku varošicu.

Iz jednoga gospodskog dvorca izlaze dvije djevojke, dobro obučene i zaogrnut, s teškim cipelama i kožnatim rukavicama, koje im zaštićuju i griju ruke.

To su »gospođice« te varoši, kćerke načelnika, bogate i dražesne. Tko ih susreće, pozdravlja ih s poštovanjem, a one srdačno uzvraćaju. Majka im je markizica, veoma pobožna i karitativna; a kćerke slijede njen svijetli primjer.

Zaista je rijetko lijep dan. Južnjak, što je duvao čitavu noć, podigao

je termometar na 10 stupanja poviše ništice.

Baš bi bila grehota ne nauživati se koji sat sunca!

Gospođice se uputiše put borove šumice. Gore je proplanak, odakle se pruža tako lijep vidik nad tri doline. Put se nato spušta do mlina, a odatle vodi tik uz rijeku.

Uspom je strm, posijan babuljicama. No djevojčice su prokušane planinarke, a cipele s debelim čavlima dozvoljavaju im, da svladaju sve poteškoće.

Ljeti su priredile toliko izleta, pravih izleta na visoke planine!

Sjećaju ih se i sada, dok uzlaze do te borove šumice. Ta uz svaki izlet povezano je toliko milih uspomena...

»Dječica«, kako ih još zove majka, zaručene su i do par mjeseci vjenčat će se.

Naprijed, naprijed idu s toliko radosti u srcu, koje pjeva najljepšu pjesmu mladosti!

Svaka od njih zabavljena je svojim snom...

No buni ih i rastresa šum kola, tamo dolje na raskrižju, nešto niže od njih.

— Pustimo ih, da prođu — kaže Danica.

Kola idu naprijed sporo. Vuče ih suh i kukavan magarčić, koji teško ide naprijed. Težina natovarenih vreća žita odevć je velika, a babuljci, što zatrpavaju put, uzrokom su, da kola neprestano odskakuju, pak se vreće prevrću.

Vozač kola bijesni: korbač zviždi po jednom magarčiću, a s frašnim psostima ni broja se ne zna!

Gospođice su utučene.

Tako divna priroda, tako zlatno sunce, a tako pakleni govor!...

Što da čine?...

»Blagoslovljen budi Bog« — započe Danica, a Jelka prihvati pobožno.

Sestre se zaustaviše. Bi li bilo dobro reći koju riječ ovom čovjeku i pokušati, da ga se primiri?...

Ne znaju ga, nijesu ga nikad do sad vidjele. Sigurno nije iz njihove varoši.

Širom svijeta

VELIKA FINSKA POBJEDA. U velikoj bitci od 8. t. mj., riješenoj u korist Finaca, a vođenoj kod sela Raate, sovjetske su čete uglavnom tučene s ratnim materijalom, zaplijenjenim prilikom uništenja 163. sovjetske divizije prije sedmicu dana. Sovjetska 44. divizija je uništena. Fincima je palo u ruke preko 15 hiljada sovjetskih vojnika i vrlo velik ratni plijen, između ostalog i 102 topa. Ova finska pobjeda jedna je od najvećih i najvažnijih, koje su dosada zabilježene u Finskoj. Za tri sedmice Finci su uništili tri sovjetske divizije, jednu kod Tolvajervija, drugu kod Suomosalmija i ovu treću sada kod Raate. Ovaj novi poraz sovjetskih četa znači veliki gubitak moralnog i vojnog prestiža za Sovjetsku Rusiju.

ZA MIR NA JUGOISTOKU EVROPE. Povodom sastanka talijanskog ministra vanjskih poslova grofa Ciana sa mađarskim ministrom vanjskih poslova grofom Csakyem u Veneciji diplomatski urednik agencije Stefani piše: »Razgovori ministara grofa Csakya i grofa Ciana vođeni su u atmosferi prave srdačnosti, koja je potvrdila identičnost smjernica i potpunu suglasnost osjećaja dvaju naroda i dviju vlada. Budimpeštu i Rim savršeno se slažu u pitanju politike, koju treba slijediti, da bi se izbjeglo proširenje sukoba. Italija se ne inspirira nikakvim osvajačkim planovima prema Sovjetskoj Rusiji... Ali politika Italije protivi se svakom nadiranjju i uplitanju boljševizma u oblasti južno od Karpat, kako se protivi i svakom uplitanju boljševizma u prilike na zapadnom dijelu Sredozemnog mora... — Dobro obavješteni talijanski i mađarski krugovi ovim povodom još izjavljuju: »Italija i Mađarska goje jednaku želju, da održe mir u južnoj i jugoistočnoj Evropi... Italija i Mađarska goje osjećaj iskrenog prijateljstva i prema Jugoslaviji. Jaka Jugoslavija je u jednakom interesu obiju zemalja... Italija će se, vjerna političkim tradicijama fašizma, suprotstaviti svima težnjama boljševizma, da se proširi u jugoistočnoj Evropi... Italija i Mađarska protiv eventualnih iznenađenja one su zadržane svojom oružanom snagom i iskušanim prijateljstvom.«

OBNOVITE PRETPLATU! Sve naše pretplatnike molimo, da nam odmah pošalju pretplatu za novu godinu 1940. našom čekovnom uplatnicom, koju smo im priložili u prošlom broju. Koji mogu, neka tom prilikom svakako pridodađu koji dinar kao milodar za naš »Katolik«. Imena svih tih naših dobrotvora ćemo oglašiti u »Katoliku«.

DOBROTVORNA PRETPLATA. Uveli smo ove godine uz redovitu i dobrotvornu pretplatu. Svi oni dakle, koji to ikaako mogu, neka nam za 1940. mjesto Din 30 pošalju dobrotvornu pretplatu od Din 50.

SVIM NAŠIM POVJERENICIMA priložili smo prošli put našu čekovnu uplatnicu, da nam njom podmirimo sve stare dugove i, po mogućnosti, koji mjesec unaprijed. Tim bi nas uvelike zadužili!

SVIJETLI PRIMJERI. Vič. don Ivo Silvestrić, župnik Silbe, javlja nam, da će u g. 1940. primati 54 primjerka. — Vič. don Ivo Grgurev, župnik Primoštena, javlja nam, da će primati u g. 1940. 48 primjeraka. — Srdačna im hvala i od Boga platal Ugledali se u njih i drugi!

Čit mnogo bolje vuče sada kola. Kolnačno je ipak shvatio, da s njim nema šafel »Sad je dobro, nesretna životinja! Toliko se htjelo?...«

Gospođice guraju kola svom svojom snagom.

Kad bi ih vidjeli njihovi zaručnici...

No srećom su oni daleko. Vidi ih samo Bog. A anđeli čuvari se sigurno smješkuju njihovom genijalnom pronalasku!

»Brzo smo na vrhu! Uprimol! Još dva minuta! Onda ćemo otpočnuti...«

Ali jaoh... Jedan babuljak dospio je među točkove: kola jako odskoče, a jedna vreća toliko se nagnula, da prijete opasnost, da će pasti...

Vozač se tome dosjeti i skoči brže da je zadržati i bolje smjesti.

No što to čine otrag njegovih kola one dvije gospođice, crvene i jedva duhate?...

Iznenađene smetoše se, kao da su krive. Očito je potrebno razjašnjenje!

— Čule smo vas, kako se srdite

Veliki i mali

Uz lava živi i mrav, uz stoljetna stabla raste i mak. Nijema priroda govori o lijepom skladu viših i nižih, jakih i slabih.

Čovjek sam za sebe živi je stroj — organizam; obitelj za sebe nešto slična, jer otac naređuje i prednjači, a drugi ga slijede u svojim zadacima; općina isto, jer je na čelu jedan, oko njega drugi, a za njima svi ostali; narod je živo tijelo, koje ima i glavu i srce, i ruke i noge; čovječanstvo je ogromno živo tijelo, koje vrši svoje zadatke i preko zadnjih udova. Istina, jači udovi su za jače i napornije poslove, zato će i jači narodi, jači udovi svetludskog tijela, vršiti teže zadatke, ali i posljednji imaju svoje zadatke, kao što i posljednje udo ima svoja djelovanja.

Ovo je visoka ideja, do koje dolazi zdrava pamet samim naravnim sposobnostima. Ovu misao, nositeljicu svake zdrave središnjosti i snošaja, glasno ističe kršćanska blaga vijest i s tim zadužuje čovječanstvo neprocjenjivo visokim vrednotama.

Kada smo prošlih dana mislili o zvijezdi Mudraca s Istoka, onda nam je sama po sebi došla misao, da je ova velika ideja organičkoga shvaćanja i gledanja na odnose naroda i naroda ta sjajna zvijezda za ove dane nemira i krvi. Čovječanstvo ima zvijezdu koja izvodi na putove sigurne i ravne. Mudraci su išli za njom, naravno, uz napore i stradanja, a sigurno i uz posmjeh onih koji su se gradili pametniji od Mudraca, jer je njima ludost bacati se na ono što je u vezi s patnjama i naporima.

Sav život već dugim decenijama odvija se pod načelom, pa i javnim mišljenjem, kao da je to naravni zakon, da mali moraju robovati velikima, da su mali iaračka koju s ruke na ruku mogu prebacivati oni koji su moćni. Tako danas jest, ali je laž, da tako mora biti i ostati! Mrta i nijema priroda govori o harmoniji i skla-

du, i razumnu narav upućuje da koraca za njezinim stopama.

Za sve narode svijeta ova velika misao garant je sreće i mira, a za male — daska spasa. Nema ni jače ni ljepše ni čovječnije misli od ove misli, ni stvarnijega nacrtu od ovoga nacrtu. I mali narodi iskočiće i iz kruga mogućnosti za središnji i miran život u budućnosti, ako s ovim nisu na čistu i ako im ovo nije evanđelje u ruci pri rasplitanju bilo kojih narodnih i međunarodnih zapletaja.

Narod je zajednica pojedinaca, a čovječanstvo skup zajednica. Sve je položeno na pojedinca. Pojedinač stvara i rastvara, gradi i razgrađuje. Ovu lijepu misao kao plodna zrna sijati i u malom krugu, nosi plodove gorušičnoga zrna i učinke kvasa, što ga uzima žena i zamijesi u mjeri brašna.

Nema ni čovjeka, a kamoli naroda, koji bi se mogao uništiti, ako sam ne će da bude uništen. Narodna zajednica, koja živi svijesno, da svoj opstanak i razvoj temelji na pravu, a ne na milosti bilo čijoj, ne zna za smrt i uništenje.

Duh prava kao uvjet smirenosti i trajne sreće u dobrim odnosima jačih i slabijih, potrebno je isticati u našim vremenima, kada sve uvjerljivije dolazi do izražaja snaga jačega. Mi znamo zašto. To je zato, jer duh sa svojim dobrima sve jače blijedi, a isprava se gruba sila mišice i novca. Mišica i novac dolaze do prve riječi samo onda, kada zanjeme glasovi duha, bolje, kada se pričuše krik čovjeka od duha i tijela. Pučkije rečeno: slabljenjem vjere u Boga, koji daje svrhu i djelu crva, a kamoli li ne bi čovjeka, popuštaju i nifi dobrih odnosa među ljudima i narodima, a tu najgore prolaze mali i slabiji.

U interesu svih, a malih naroda posebno, jest: unašati Boga u duše.

Junior

Prva enciklika Sv. Oca Pape Pija XII. „Summi Pontificatus“

(Nastavak 8)

MIROTVORNI RAD

Među zakonima, kojim se uređuje život kršćanskih vjernika i među postulatima prave čovječnosti nema sukoba, nego upravo postoji zajednica i međusobno podupiranje. U interesu ispaćenog i duboko duhovno i materijalno pogođenog čovječanstva, nemamo toplije želje nego da bi današnje poteškoće otvorile mnogima očiči, da bi u njihovom pravom svijetlu promatrali Gospodina Isusa Krista i misiju njegove Crkve na zemlji i da bi se svi oni koji vrše vlast odlučili da Crkvi dadu slobodu da radi na formiranju naraštaja prema načelima pravdnosti i mira. Taj mirotvorni rad predpostavlja, da se ne prave zapreke izvršavanju misije koju je Bog povjerio svojoj Crkvi, da se ne skućuje područje njezine djelatnosti i da se mase, a

posebno omladina, ne trgaju od njezina blagotvornog utjecaja. Radi toga Mi, kao predstavnik na zemlji Onoga koji je od proroka nazvan »Knezom mira« (Iz. 9, 6) upravljamo apel na upravljajuće naroda kao i svima onima koji u javnim pitanjima imaju bilo kakva uticaja, da bi Crkva uživala uvijek punu slobodu kod izvršavanja njezinog odgojnog rada, kod navještanja istine umovima, kod ucjepljivanja pravde i kod zapaljivanja srdaca božanskom ljubavi Kristovom.

Crkva s jedne strane nikako se ne može odreći ove svoje misije, kojoj je posljednji cilj da ovdje na zemlji kao svoj posljednji cilj izvrši božanski nacr: »obnoviti u Kristu, što je na nebesima i na zemlji«. (Ef. 1, 10), a s druge strane se njezin rad više nego li ikada prije pokazuje nužnim,

No one ne znaju, da je onaj čovjek, netom je stigao u mlin, pozvao staru Maru, koja ga uvijek kori radi njegovih psosti.

— Mare — rekao joj je — hoćete li mi vjerovati, ako vam se zakujem, da više nikad ne ću psovati?

— Da bi to Bog dao, sinkol!

— Bog to hoće! On je učinio, da sam putem, dok sam se teškom mukom uspinjao na vrh, susreo tamo dolje, vidite, pod križem, ondje kod raskrižja dvije gospođice... Ali možda su bili i anđeli... I zato je moj magarčić, trčao, trčao... No ja sam gora životinja od te moje jadne životinje!... Dosta o tome, jer pitajte me više ništa o tome, jer vam više ništa ne ću ni reći!...

Mara se čudom čudi, pak misli: »Možda je popio čašu više?...«

No morala se ipak brzo uvjeriti, da je onaj govor bez ikakve veze, bio najljepši, što ga je u svom životu održao Ivan.

Više ga nitko od toga trenutka nije čuo psovati.

Nikada više.

Ante Kafin

budući da žalosna iskustva govore da jedino izvanjska sredstva i ljudske odredbe kao i politička akcija ne donose uspješno olakšanje zala, koja razdiru čovječanstvo.

Poučeni upravo žalosnim neuspjehom ljudskih mjera u cilju odalečivanja oluja koje prijete da će uništiti civilizaciju, mnogi obnovljenom snagom obraćaju poglede prema Crkvi, stijeni istine i ljubavi, onoj Stolici Petrovoj, za koju osjećaju da od nje može ljudskom rodu opet doći ono jedinstvo vjerske doktrine i moralnoga zakona, što je u prijašnjim vremenima davalo čvrstoću mirnih odnosa među narodima.

To je jedinstvo u koje upiru pogled pun nostalgijnog žaljenja svi ljudi koji su odgovorni za sudbinu naroda i koji dnevno kušaju koliko su isprazna sredstva u koja su se nekada pouzdavali. To je jedinstvo koje žele gusti redovi Naše djece, koja dnevno zazivlju Boga mira i ljubavi (Cor. 13, 11). To je jedinstvo koje čekaju toliki plemeniti duhovi, koji su od Nas daleko, a koji gladni i žedni pravde i mira okreću oči Petrovoj Stolici i od nje očekuju vodstvo i savjet.

Oni katoličkoj Crkvi priznaju dvaput tisućgodišnju čvrstoću načela vjere i života, nepokolebivu kompaktnost crkvene Hijerarhije, koja u jedinstvu s Nasljednikom Petrovim nastoji oko prosvjetljenja umova naukom Evanđelja, oko vođenja i posvećenja ljudi i koja je široka u majčinskoj ljubežljivosti prema svima, ali čvrsta kada, makar i uz cijenu boli i mučeništva, mora izgovoriti: Non licet (Nije dopušteno)!

NEPRAVEDNA SUMNJIČENJA

Nauka Kristova jedina može čovjeku dati temelje vjere tako da mu može otvoriti široke vidike i otvoriti mu na božanski način srce i pružiti uspješan lijek današnjim golemim poteškoćama. Pa ipak je djelatnost Crkve kad je naučavala fu doktrinu, kad ju je širila i nastojala oblikovati srca prema svojim zapovijedima bila katkad sumnjičena, kao da to drma stozerima svjetlovne vlasti i da se njoj otimlju prava.

Protiv takvih sumnjičenja mi apostolskom iskrenošću izjavljujemo — a kod toga ostaje sve ono što je časne uspomena Naš Predčasnik Pio XI. naučavao u Enciklici »Quas primas« od 11. prosinca 1925. o vlasti Krista Kralja i Njegove Crkve — da su slični ciljevi daleko od Crkve, koja pruža svoje majčinske ruke prema ovom svijetu, ne da bi mu zapovijedala, nego da bi mu služila. Ona ne ide za tim da u njihovom području zamijeni druge zakonite vlasti nego im nuda svoju pomoć po primjeru i duhu svoga božanskoga Utemeljitelja, koji je »prolazio blagoslivljajući« (Dj. Ap. 10, 38).

Crkva propovijeda i ucjepljuje poštovanje i poslušnost zemaljskoj vlasti, koja vuče svoje plemenito podrijetlo od Boga i pridržava se pouke božanskog Učitelja, koji je kazao: »Dajte Cezaru Cezarovo« (Mat., 22, 21). Ona nema otimačkih nakana i u svojoj Liturgiji pjeva: **Ne otimlje zemaljska kraljevstva Onaj koji daje nebeska kraljevstva** (Him. Epif.). Ne ugušuje ljudske snage nego pridiže sve što je velikodušno i plemenito. Stvara karaktere koji rade po savjesti. Ona koja je uljudila narode nikada nije zaustavljala napredak čovječanstva, nego se naprotiv materinskim ponosom tome veseli i u tome uživa. Cilj njezina djelovanja bio je divno objavljen od Anđela nad kolijevkom Utjelovljene Riječi, kada su pjevali slavu Bogu i navijestili mir ljudima dobre volje (Luk. 2, 14). Ovaj mir, koji svijet ne može dati, ostavio je svojim učenicima sam božanski Otkupitelj: **Ostavljam vam mir, dajem vam svoj mir** (Iv. 14, 27). I tako nasljedujući uzvišenu nauku Kristovu koja je od Njega začeta u dvjema zapovijedima ljubavi prema Bogu i bližnjemu, milijuni ljudi su postigli taj mir i još će ga postignuti. Povijest — koju je veliki rimski govornik mudro nazvao **učiteljicom života** (Cic. Orat. 1, 2, 9) — od skoro dvije tisuće godina pokazuje koliko je istinita riječ Pisma,

da neće imati mira onaj koji se opire Bogu (Job, 9, 4), budući da je Krist jedini ugaoni kamen (Efež. 2, 20), po kojemu čovjek i društvo mogu naći spas i stabilnost.

Na tom ugaonom kamenu je osnovana Crkva i radi toga protivne snage neće nikada moći prevladati: I vrata paklena neće nadvladati (Mat. 16, 18), niti će je ikada moći oslabiti, nego će što više unutarnje i vanjske borbe doprinijeti porastu snage i povećanju vijenaca njezinih slavnih pobjeda.

Naprotiv svaka druga zgrada, koja se čvrsto ne temelji na nauči Kristovoj postavljena je na pomičnu arenu i suđeno joj je da se bijedno sruši (Mat., 7, 26—27).

(Nastavit će se)

Naši dopisi

VELI IZ

Produženje župske crkve. Već 30 godina radilo se, da se produži naša župska crkva. Napokon je ova želja i potreba sad evo ostvarena. Crkva je produžena za 4.70 m, izgrađeno je novo pjevalište i nova sakristija. Time je nastao lijep prezbiterij i dovoljno prostora za puk.

Gradnja novoga zvonika. I novi željkovani zvonik, koji će krasiti i crkvu i selo, dignut je 10 m. Sami seljani skupili su svotu od 32 hiljade dinara, koja svota je eto sva navrijeme utrošena. — Sav ovaj rad izvršili su domaći zidari lijepo i solidno. Ali treba pohvaliti i seljane, koji su darovali oko 500 nadnica u malovalenju Vjera ih je poticala, da vide ostvaren ideal: produženje crkve i novi zvonik. Neka im to dragi Bog obilno naplati!

Reparacija Presv. Srcu Isusovom, 6. pr. mj. bila je svečana reparacija radi bogohulnoga čina od 17. IX. pr. g., kad su neki pokvareni individui izgrdili i osramotili kip Presv. Srca Isusova: trodnevnicom Srcu Isusovu, propovijedima o. P. Badurine, blagoslovom s Presvetim i pokornim »Smiluj se meni, Bože«, a na blagdan sv. Nikole, zaštitnika mornara, svečanom sv. misom u trojki, propovijedu o satisfakciji uvrijeđenom Isusu, pomirbenom molitvom Srcu Isusovu (od Pija XI.), te popodnevnom svečanom procesijom s kipom Srca Isusova, posvetom Srcu Isusovu, zaključnom propovijedi, klanjanjem i blagoslovom s Presvetim. U naknadu za zadovoljštinu podijeljeno je oko 300 sv. pričesti. Očekivao se veći broj mladih na svečanoj procesiji. Ali naše se nade nažalost izjaloviše. — Ova je satisfakcija učinila vrlo dubok dojam na pučanstvo. Neka je i ovim čast Presv. Srcu Isusovu, a hvala o. P. Badurini, don M. Milinu, don I. Manzoni-u i don S. Lukiću na njihovom trudu oko isповijedanja vjernika.

Dve.

PAG

Obnovljena crkva sv. Frane

Nakon što je više dana i mlado i staro, dobrovoljno, s velikim oduševljenjem radilo, čistilo, strugalo, pralo, napokon je crkva bila uređena i ukrašena za svečani otvor. Tradicija hoće, da je drug sv. Frane podigao franjevačku crkvu u Staromgradu na Pagu, a kad su se Pažani preselili u današnji Pag, podigli su ovu crkvu, koja je duga 25 metara, široka 9, a visoka 8.

Na prozoru na fasadi postavljen je lik sv. Frane, a na vrh krova križ, a to je sve izradio sam g. Paro Ante, predsjednik Križara.

Prošlih dana je stigao iz Vicenze divni kip sv. Frane Asiškoga, napravljen od crkvene kuće Plinio Frigo, a visok 160 cent. Odmah je bio postavljen poviše velikog oltara.

16. pr. mj. ujutro presvij, opat Banić blagoslovio je kip. Poslije podne istoga dana uz slavljenje crkvenih zvona i sudjelovanje brojnoga naroda svećenstvo u procesiji prenijelo je Gospin kip s novim svilenim odijelom i velom te obnovljenom krunom iz zborne crkve, gdje je bio privremeno sahranjen, do novog oltara u crkvi sv. Frane. Crkva je bila dupkom puna. Sve svijeće na oltarima darovali su vjernici. Svi su bili oduševljeni. Unutrašnjost je bila okićena cvijećem i zelenilom. Učinak je bio sjajan.

Pjevalo se »Zdravo Zvijezdo Mora«, litanije lauretanske i »Tebe Boga hvalimo«, a presvij. Banić se kratkim govorom zahvalio narodu, koji je svojom slogom i lju-

bavlju za Božje stvari potpuno obnovio ovaj lijepi veliki hram. Zatim je slijedio blagoslov s Presv. Sakramentom. Od zanosa mnoge su žene plakale.

U nedjelju 17. pr. mj. je bila prva svečana sv. Misa, koju je pjevao preč. don Joso Felicinović na glavnom oltaru, koji je on sam naertao i sagradio, a kao đakon je služio vlč. don Sime Meštrović, a podđakon vlč. don Ivo Tičić. Poslije evanđelja preč. Felicinović održao je propovijed o potrebi i ljepoti naših crkava i dužnostima, koje nam one nameću. Više vjernike je pristupilo k stolu Gospodnjemu, a poslije Mise dano je održanje mrtvima, zakopanima u toj crkvi.

Narod je jako oduševljen i samo o tome govori te ima najbolju volju, da dotjera dalje unutrašnjost crkve i ukrasi oltare. Sve to služi Pažanima na čast!

Oduševljeni s ovim lijepim uspjehom neki već misle na to, kako bi se popravila i

crkva sv. Jurja, zaštitnika mjesta.

Pažanima

ZIRJE

Zimska pomoć. Prosinac je da prosi, a Božić je bio pred vratima, pak se osjećala potreba više nego ikada: štogod isprositi za nekolicinu naših najsiromašnijih »stidljivih« prosjaka. Znamo, da su potrebe samo i jednoga velike. Ipak uvijek bolje dolazi išta negoli ništa. Osim što se skupilo nešto u naravi doprinijeli su još u novcu slijedeći: Don Grgo Fržop Din 30; N. N. Din 200; Sižgorić Mate, trgovac Din 40; Dunkić Katica, učiteljica, Din 26; Burić Henoh, narednik, Din 20; Miškić Sima pk. Šime Din 15; Alić Mate, poštar, Roman Mate, trgovac, Dobra Bare, Mrvica Toni, Sižgorić Kristina i Sižgorić Andrija po Din 10. — Putem mjesne hrvatske organizacije već je upućena topla molba na nadležno mjesto za što izdašniju pomoć, koju cijelo mjesto s pouzdanjem iščekuje.

Život Šibenika

Program za „Tjedan protiv psosti“

Subota 13. siječnja: Od 5 sati popodne unaprijed ispovijedanje ženske omladine u stolnoj crkvi.

Nedjelja 14. siječnja: U stolnoj crkvi u 7 sati sv. Misa, propovijed i zajednička sv. Pričest ženske omladine. — U crkvi sv. Frane u 7 sati sv. Misa, propovijed i zajednička sv. Pričest za žene. — U župskoj crkvi u Varošu u 10 sati svečana sv. Misa i propovijed. Iza sv. Mise izloženje Presv. Sakramenta na klanjanje, koje traje do 4 sata popodne, a zatim euharistička pobožnost i govor. — U katedrali u 5.30 sati euharistička pobožnost i propovijed.

Ponedjeljak 15. siječnja: U župskoj crkvi sv. Križa u Docu u 5 sati popodne euharistička pobožnost i propovijed.

Utorak 16. siječnja: U crkvi sv. Frane od 5 do 6 sati popodne Ura klanjanja Presv. Sakramentu i propovijed.

Srijeda 17. siječnja: U Novoj crkvi u 6 sati uvečer euharistička pobožnost

80-GODIŠNJI JUBILEJ UZORNE REDOVNICE. Pošto se naše Benediktinke u Šibeniku svečano proslavile 300-godišnjicu svog opstanka na dan svete Lucije, patrone svoje crkve eto ih opet zateče jedina skromna obiteljska svečanost, dok su još bile pod dojmom božićnog veselja. One su u najužem krugu vrlo veselo proslavile ovu zgodu. Njihova, dobom najstarija, sestra, č. Majka Skclastika Carnelli, rodom iz Istre 5. t. mj. navršila je punih 80 godina života. Lijepi broj godina, i to u samostanu, gdje se moli, radi i pregara. Sestre su toga dana uz svoju jubilariku zahvalile od srca Bogu, da im je dao dočekati to slavlje, koje je zateklo svečanicu u potpunom zdravlju. Svih je ona primila, sve su joj zahvalne, sve je poštuju i ljube. Jutrom u 7 s. bila je u njihovoj crkvi svečana sv. Misa, koju je otpjevao prepozit stolnog kaptola presvij. Mons. Rudolf Pijan uz asistenciju preč. kapelana don Ante Radića i vlč. don Ive Bujasa za svečanicu u zahvalu Bogu. Pjevanje je pratio na harmoniju vlč. don Josip Španić. Poslije sv. Mise primila je čestitke, a među prvima bila je čestitka preuzv. gosp. biskupa. U samom samostanu sestre su jedva dočekale, da joj pri zjutarku prikažu svoje tople čestitke uz iskaze ljubavi i odanosti. Poslije posnoga ručka — bio je petak — veselje se produljilo u pjevanju, deklaracijama i razdruvicama. — Ova kreposna i uzorna redovnica proživjela je skoro 50 godina u ovom samostanu radeći i žrtvujući se u službi svoga božanskog Zaručnika. Zadržala je i samostan i građanstvo, komu je vrlo dobro poznata, svojim neumornim radom oko povjerenje joj mladeži u školi, gdje je ulagala sve svoje sposobnosti, da postavi zdravi kršćanski temelj i posije dobro sjeme u mlada srca. Znala je svakome dati dobar savjet i lijepu riječ. Uvijek vesela, sretna u svom zvanju, ne bi se promijenila, kako kaže, ni s najvećom kraljicom ovoga svijeta. I danas, ako ne u školi, to u samostanu od rane zore do kasne večeri, poput hrabroga vojnika, živi uvijek veselim raspoloženjem, sad moleći, sad radeći. Deset godina u ranijoj dobi bila je opatica samostana, ali zato rad u školi nije napustila. Neutrduvica i neumorna, i ako na svojim ledima nosi teret od 80 godina, što je nije poništio, još i sada bistre pameti i mladenačkim duhom, kao

i govor.

Četvrtak 18. siječnja: U stolnoj crkvi od 5—6 sati popodne Ura klanjanja Presv. Sakramentu i propovijed.

Petak 19. siječnja: U samostanskoj crkvi sv. Dominika od 5 do 6 sati popodne Ura klanjanja Presv. Sakramentu i propovijed.

Subota 20. siječnja: U samostanskoj crkvi sv. Lovre u 5.30 sati popodne euharistička pobožnost i govor. — Od 4 sata unaprijed ispovijedanje u stolnoj crkvi, te u crkvama sv. Frane, sv. Lovre i u Varošu.

Nedjelja 21. siječnja: U katedrali u 7 sati sv. Misa, govor i zajednička sv. Pričest mladića i ostalih muškaraca. — U crkvi sv. Luce od 4 do 5 sati Ura klanjanja Presv. Sakramentu i govor. — U katedrali izloženje Svetotajstva na klanjanje u 3 sata popodne, a u 5 sati euharistička pobožnost i propovijed. — U 6 sati u Kat. Domu akademija.

priorica samostana, bdije poput dobre majke i savjetnice nad mladim sestrama, te je u svakoj prilici uvijek pripravna, da kao novakinja, dađe primjer u svim krepostima, za kojima mora da teži svaka Bogu posvećena duša. Neka joj Gospodin da, da još i dalje svijetli svojim primjerom i dozivlje blagoslov s neba na svoj samostan, narod i domovinu, koja potrebuje mnogo ovakvih duša!

PROMJENE MEĐU SVEČENSTVOM. Preuzv. biskup imenovao je vlč. don Srećka Lovretića upraviteljem župe u Vinjercu.

AKCIJA ZA ZIMSKU POMOĆ. Pred Božić se počelo sa sakupljanjem dobrovoljnih doprinosa, a ovih dana se sakupljanjem nastavilo. Odaziv nije onakav, kakav se očekivao. U slijedećem broju počeo ćemo donositi iskaz svih doprinosa, a i onih, kojima je odbor bio prisiljen vratiti njihov nerazmjerno malen doprinos, kao i onih, koji su sakupljače odbili. Dosad je sakupljeno samih Din 62.500. Zlo je u tome, što mnogi shvaćaju ovu akciju kao kakvu milostinju, a ne kao svoju socijalnu dužnost, da svi oni, koji imaju nešto više, pomognu one, koji nemaju ništa ili vrlo malo. — S dijeljenjem toplih obroka počelo se 28. XII. pr. g. Sada se dnevno dijeli 180 obroka. Predstavnici odbora uvjerali su se, da je hrana, koju spremaju č. ss. Dominikanke, dobra i obilata. — Uprava Hrv. akademskog kulturnog društva »Stjepan Radić« hvalevrijedno se odazvala molbi odbora te večeras daje prizvu svoga vrlo uspješnog kazališnog komada »Topaze« u korist fonda za zimsku pomoć. Očekuje se baš zato, da će ova priredba naići na najbolji odaziv građanstva.

ROĐENI, UMRLI I VJENČANI. Kroz godinu 1939: U gradskoj župi sv. Jakova bilo je rođenih 51 (24 muških i 27 ženskih), umrlih 59 (23 muških i 36 ženskih), vjenčanih 41 par. — U župi sv. Križa u Docu bilo je rođenih 9 u župi, 8 van župe, skupa 17 (7 muških i 10 ženskih); umrlih 24 u župi, 8 van župe, skupa 32 (13 muških i 19 ženskih); vjenčanih 18 parova. — U varoškoj župi Gospe van grada bilo je rođenih 258 (od toga u Šibeniku-Varošu 111, Crnici 31, Dubravi 65, Bilicama 51); umrlih 143 (od toga u Šibeniku-Varošu 78, Crnici 21,

Dubravi 19, Bilicama 25); vjenčanih u svoj župi 133 par. — U šibenskoj bano-vinskoj bolnici bilo je rimokatolika: rođenih 207 (105 muških i 102 ženskih); umrlih 264 (154 muška i 110 ženskih); vjenčanih 1 par.

PRICEST KRIZARICA. Pozivlju se sve Križarice i Male Križarice, da u nedjelju 14. t. mj. u 7 sati ujutro prisustvuju sv. Misi i sv. Pričesti u stolnoj bazilici sv. Jakova — Duhovnik.

BLAGOSLOV KUĆA obavljen je i ove godine u našem gradu uoči Bogojavljenja i na Bogojavljenje. Narod je svugdje svoje svećenike primao s ljubavlju i oduševljenjem. Ovom prilikom u svakoj kući ostavljen je po jedan letak proti psosti.

SV. ANTUN, opat, slavi se u srijedu 17. t. mj. u crkvi sv. Ante na Gorici. Ujutro u 6 s. lekcije, a zatim pjevana sv. Misa. Popodne u 4.30 s. blagoslov.

SV. FABJAN I SEBASTIJAN, zaštitnici našega grada prilikom kuge. Njihov blagdan slavi se u subotu 20. t. mj. Ujutro u 9.15 bit će u katedrali sv. Misa u zahvalu, što je njihovim zagovorom prestala harati kuga u Šibeniku g. 1640.

MOLITVENA OSMINA. Od 18. t. mj. pa do 25. t. mj. po cijelom kršćanskom svijetu moli se za sjedinjenje svih kršćanskih crkava s pravom Kristovom Crkvom.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (14.—20. I.): za što bolji uspjeh trećega »Tjedna protiv psosti« u našem gradu. — Pozivljem sve članice, da u nedjelju 14. t. mj. sve pristupe na sv. Pričest u 7 sati ujutro: djevojke u stolnoj crkvi sv. Jakova, a žene u crkvi sv. Frane. — Don Ante Radić.

Iz naših krajeva

† O. MILAN UJEVIĆ. Poslije duge i teške bolesti 3. t. mj. umro je u Zagrebu u bolnici č. ss. Milosrdnica. Rodom je bio iz Krivodola. Dugo je godina djelovao kao nastavnik prirodoslovnih nauka na franjevačkoj gimnaziji u Sinju. No on je marljivo radio i u dušobrižničkoj službi. Tako je bio župnikom u Zaostrugu, Borovcima, Zlopolju, Ogorju, Plini, Studencima i Velom Brdu kod Makarske. Bio je neustrašivi borac u narodnim redovima. Mnogo se starao za prehranu pučanstva pomoću »Seoskih blagajna«. Gdjegod je bio župnikom, svuda je ostavio u narodu najdraže uspomene. Posljednjih godina živio je u Karinu. Pokopan je na Mirogoju. Priredn mu je lijep sprovod, koji je vodio lično sam provincijal mp. o. dr. P. Grabić s njim se oprostio lijepim govorom direktor sinjske franjevačke gimnazije o. dr. Krsto Kržanić. Vječni mu pokoj! Bratu mu o. Ciri, rodbini i svoj provinciji naše saučesće!

PRVI SAMOSTAN BOSONOGIH KARMELIČANKI. U potpunosti tišini zagrebački nadbiskup i hrv. metropolit preuzv. g. dr. A. Stepinac na sam Badnjak otvorio je prvi samostan bosonogih Karmeličanki u hrvatskim zemljama, nakon što je u predvečerje toga dana blagoslovio prostorije, u kojima su se redovnice smjestile. — Već duže vremena u različitim samostanima inozemstva nalazilo se nekoliko Hrvatica ovolika reda, koje su se sada na poziv preuzv. Stepinca i po odobrenju Sv. Stolice vratile u domovinu radi osnivanja prvoga samostana bosonogih Karmeličanki. Zasad su privremeno smještene u zgradi dvorca nadbiskupskoga dobra Brezovica (pošta Hrvatski Leskovac), dok se ne nađu dobrotvori, koji će omogućiti gradnju samostana. — Red bosonogih Karmeličanki — poznat po cijelom svijetu po sv. Tereziji Malog Isusa — je najstroži ženski red u katoličkoj Crkvi sa strogom klauzурom, gdje provodi molitvu i kontemplaciju. Zadaća mu je posebno, da se moli za svećenike. Ovi samostani ustanovljeni su na bazi najstrožega siromaštva. Sestre nemaju nikakvih posjeda te žive isključivo od milostinje.

NOVE ODREDBE O POZIVIMA U VOJSKU. Objavljen je ukaz, prema kome rezervni oficiri, rezervni vojni činovnici te obveznici vojske i mornarice u toku 1940. mogu biti pozivani na vježbu, kada i u koliko to bude potrebno.

MEĐU »DRUGOVIMA«. Sovjetski bezbožnici poručili su svojim »drugovima« u inozemstvu, da smjesta obustave svaku kritiku sovjetske vanjske politike, inače će obustaviti svoje novčane priloge. Ta se prijetnja tiče navlastito slobodnih zidara izvan Rusije. A to je ujedno dokaz, da se bezbožstvo širi parama.